Η Εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στα Νοσοκομεία: Εμπειρίες, Προβλήματα, Προτάσεις

Εισηγητής: Θωμάς Χ. Λάζαρης
Οικονομολόγος Υγείας
Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας Συμβούλων

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.

Δομή εισήγησης

Η δομή της εισήγησης περιλαμβάνει:

- Ιστορικά στοιχεία εφαρμογής - εμπειρίες
- Προβλήματα – παράγοντες επιτυχίας – αναμενόμενα οφέλη
- Θεσμικές παρεμβάσεις
- Διαπιστώσεις - συμπεράσματα

ΠΟΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ Δ.Μ.Υ.

Πιλοτικό πρόγραμμα από το 1997 με συμμετοχή Νοσοκομείων (Τζάνειο, Νίκαιας, Ιπποκράτειο Αθηνών, Λαϊκό και Αγλαΐα Κυριακού) με εκπόνηση λογιστικού οδηγού από το ΓΛΚ και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΠΔ 205/98 (ΦΕΚ 163/Α΄/15.7.98) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του κλαδικού λογιστικού σχεδίου ΝΠΔΔ».
Υποχρεωτική Εφαρμογή της Γενικής Λογιστικής: **01/01/2000**
Αναλυτικής Λογιστικής: **01/01/2000**

Άρθρο 36, Ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295/Α/30-12-99)
-Παράταση της υποχρεωτικής εφαρμογής της Αναλ. Λογιστικής: **01/01/2001**
-Δυνατότητα ανάθεσης του έργου σε εξωτερικούς συμβούλους

Απόφαση Υπουργού Υγείας ΔΥ5γ/οικ24196/7-3-03 Πιλοτική – Ερευνητική εφαρμογή του Δ.Λ.Σ. στο Β΄ ΠεΣΥΠ Αττικής & στο Γ.Ν.Α. Σισμανόγλειο

ΠΟΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ Δ.Μ.Υ.

ΠΔ 146/03 (ΦΕΚ 122Α/Α21-5-2003) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δ.Μ.Υ.»

Υποχρεωτική Εφαρμογή της Γενικής Λογιστικής: **01/01/2004**
Αναλυτικής Λογιστικής: **01/01/2005**
Βραχύχρονα (Μηνιαία) Αποτελέσματα: **01/01/2006**

Άρθρο 31, Ν. 3329/05 (ΦΕΚ 81Α/4-4-05)

- Παράταση της υποχρεωτικής έναρξης της εφαρμογής: **01/01/2006**
- Θεσμοθέτηση ελέγχου από Ορκωτούς Ελεγκτές

Διακήρυξη 6/2007 Υπουργείου Υγείας για την ανάθεση του έργου «Μηχανισμός Υποστήριξης για την εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού & Κοστολογικού Συστήματος των Δ.Μ.Υ.»

Άρθρο 27 Ν. 3599/2007 & άρθρο 11 Ν. 3697/2008

Οι ΔΜΥ συντάσσουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπονται από το ΠΔ 146/03 σύμφωνα με τα **Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης** (ΔΠΧΠ)

ΠΟΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ Δ.Μ.Υ.

2007-2008: Ικανοποιητική εφαρμογή (Οικονομικές Καταστάσεις σε ποσοστό 60%, Ελεγμένες από Ορκωτούς Λογιστές)

2008: Νομοθετικές ρυθμίσεις ανάθεσης σε εξωτερικούς λογιστές. Άρθρο 11 του Ν. 3697/2008 (ΦΕΚ 194/Α/2008), άρθρο 10 του Ν. 3730/2008 (ΦΕΚ 262/Α/2008) & ΚΥΑ 62008/ΕΓΔΕΚΟ 1992/08 (ΦΕΚ 2657/Β/2008)

2009 μέχρι μέσα 2010: Παρατηρείται χαλάρωση της εφαρμογής (το 2009, έτος εκλογών)

2011: Πρόγραμμα ΕΣΔΥ «ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΥΥΚΑ ΚΑΙ ΥΠΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ». **Κατάρτιση Οικονομικών Καταστάσεων σε όλα τα Νοσοκομεία- ελεγμένες από Ορκωτούς Λογιστές και δημοσιευμένες**.

2012-2013 Έκδοση Εγκυκλίου από ΥΥΚΑ ήτοι 94064/1-10-2012 (ΑΔΑ:Β43ΞΘ-ΠΓΖ) και 53560/5-6-2013 (ΑΔΑ:ΒΕΖΛΘ-ΣΛΘ) με κατευθύνσεις -οδηγίες εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος και ιδιαίτερα για την Αναλυτική Λογιστική

Σήμερα: Πλήρης εφαρμογή της Γ.Λ. - Εν μέρει εφαρμογή της Α.Λ.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος με βάση το Π.Δ. 146/03 στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας αποτελεί αποφασιστική τομή στην λειτουργία και κοστολογική τους οργάνωση, έχει δε σαν στόχους μεταξύ των άλλων και τα παρακάτω:

- Εισαγωγή ενός νέου σύγχρονου πλαισίου λειτουργίας των Οικονομικών Υπηρεσιών των Δημόσιων Νοσοκομείων, με σκοπό την λογιστική παρακολούθηση και τον έλεγχο όλης της οικονομικής τους διαχείρισης

- Άμεση γνώση μιας σειράς σημαντικών πληροφοριών όπως η πάγια περιουσιακή τους διάρθρωση, η σύνθεση και το εύρος των ιδίων κεφαλαίων τους, το αποτέλεσμα της δραστηριότητας τους κ.λ.π.

- Εξασφάλιση ακριβούς κοστολογικής πληροφόρησης του ΕΣΥ με την ανάπτυξη ενός κοστολογικού προτύπου που θα υποστηρίζει την τιμολόγηση των ιατρικών πράξεων και υπηρεσιών (ΚΕΝ – DRGs), του τρόπου αποζημίωσης των Νοσοκομείων του ΕΣΥ, παρακολούθησης της απόδοσης και των αποτελεσμάτων κ.λ.π.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ

- Μείωση των λειτουργικών δαπανών δεδομένης της διάχυσης του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου σε όλο το εύρος του Νοσοκομείου (π.χ. Νοσηλευτικά τμήματα, Φαρμακείο, Αποθήκη, Τμήμα Κίνησης, ΤΕΠ, ΤΕΙ, Λογιστήριο κ.λ.π.)

- Αυτοματοποιημένες διαδικασίες καταχώρησης των παραστατικών και ενημέρωσης των λογιστικών βιβλίων με την πλήρη αξιοποίηση της πληροφορικής, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται μείωση του χρόνου εκτέλεσης των εργασιών, αύξηση της παραγωγικότητας και διασφάλιση της ορθότητας των πληροφοριών

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Τεχνική Υποδομή (Hardware – Software)

Η Οργανωτική Δομή Νοσοκομείων (Νέοι οργανισμοί - Διασύνδεση - παραρτήματα ΙΚΑ - κ.λ.π.)

Το Ανθρώπινο Δυναμικό (Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού- εκπαίδευση)

Η έλλειψη αποτελεσματικής συνεργασίας με άλλους Δημόσιους Οργανισμούς (ΓΛΚ- Ελεγκτικό Συνέδριο- κ.λ.π)

Η μη ύπαρξη μηχανισμού συνεχούς υποστήριξης σε κεντρικό επίπεδο του όλου συστήματος

Το πλαίσιο που επιβάλλει το Π.Δ. 146/03 (ειδικά στο κύκλωμα της Αναλυτικής Λογιστικής)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η αταλάντευτη υποστήριξη της διοίκησης του Νοσοκομείου για την υλοποίηση του έργου

Η ύπαρξη ή δημιουργία της αναγκαίας υποδομής σε Hardware και Software

Η συγκρότηση εσωτερικού μηχανισμού υποστήριξης λειτουργίας της εφαρμογής

Η εξωτερική υποστήριξη από έμπειρους λογιστές.

Ο εξωτερικός έλεγχος και το τακτικό reporting ότι η εφαρμογή «τρέχει» σωστά ή η επισήμανση των αδυναμιών για βελτίωσή της.

Θεσμικές παρεμβάσεις στο Δημόσιο Λογιστικό και στο Π.Δ. 146/03

Η συνεργασία όλων των φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση της εφαρμογής

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κατανόηση, από πλευράς Διοίκησης, ότι η εφαρμογή του Δ.Λ.Σ. είναι εργαλείο management, που πρέπει να αξιοποιήσει για την άσκηση αποτελεσματικής Διοίκησης

Το έργο απαιτεί βάθος χρόνου

Έχει να αντιμετωπίσει δυνάμεις αδράνειας και διαμορφωμένες αρνητικές πρακτικές

Η αντίδραση στο νέο, πολλές φορές γίνεται με «εύλογα» επιχειρήματα

HARDWARE & SOFTWARE

Ζωτικής σημασίας και τα δύο για την υλοποίηση της εφαρμογής, ιδιαίτερα το Software

Είναι εργαλεία, δεν δουλεύουν από μόνα τους και δεν δίνουν μαγικές λύσεις

Χρειάζεται διαρκής υποστήριξη και προσαρμογή και των δύο, ώστε να είναι το δυνατότερο φιλικά και αποδεκτά από τους χρήστες.

Ειδικά το Software, πρέπει να αναπτυχθεί και να προσαρμοστεί με βάση τις ανάγκες της διοίκησης για πληροφόρηση.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Την εφαρμογή θα υποστηρίξουν στελέχη και αυτή αποτελεί κάτι νέο για αυτούς

Πρέπει να προετοιμαστούν ψυχολογικά με την έννοια να πεισθούν ότι τελικά θα τους κάνει πιο εύκολη τη ζωή

Πρέπει να εκπαιδευτούν σε ότι αφορά:

- Το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας τους
- Τις συγκεκριμένες πρακτικές που θα πρέπει να ακολουθούν για την εισαγωγή δεδομένων και τους λογιστικούς ελέγχους
- Τον τρόπο λειτουργίας των μηχανογραφικών προγραμμάτων

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η εφαρμογή της αναλυτικής και της γενικής λογιστικής, είναι κυρίως δουλειά **λογιστών,** αφού πρόκειται για πολυσύνθετο έργο λόγω της ιδιαιτερότητας των Δημόσιων Νοσοκομείων.

Όποιοι σχεδιασμοί και να γίνουν, είναι αδύνατο να αντιμετωπίσουν το πλήθος των καθημερινών προβλημάτων

Απαιτείται ικανοποιητική θεωρητική γνώση και μεγάλη εμπειρία σε διαρκή βάση.

Η μόνη διέξοδος είναι η αξιοποίηση έμπειρων εξωτερικών λογιστών συνεργατών, μέχρι να εκπαιδευτούν ή να προσληφθούν στελέχη.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Χωρίς διαρκή έλεγχο και αξιολόγηση, έργα σαν αυτό δεν μπορούν να υλοποιηθούν

Οι έλεγχοι μπορεί να είναι εσωτερικοί ή εξωτερικοί, αλλά σε κάθε περίπτωση από άτομα υψηλής ειδίκευσης

Ο εξωτερικός έλεγχος των Ορκωτών Ελεγκτών να είναι σε διαρκή βάση

Η πραγματοποίηση ελέγχων κάθε τρίμηνο, για την αξιολόγηση της λειτουργίας του λογιστικού συστήματος και υποβολή έκθεσης στη διοίκηση, θα ήταν μία καλή λύση.

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Η εγκύκλιος **1/οικ 2/47285/0094/2-8-2001** του Γ.Λ.Κ. «**Κώδικας Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του προϋπολογισμού των Ν.Π.Δ.Δ**» πρέπει να αντικατασταθεί και να εκδοθεί νέα που θα αφορά μόνο τις Δ.Μ.Υ., η οποία θα είναι εναρμονισμένη με τους αντίστοιχους λογαριασμούς του Π.Δ. 146/03, όπως και αυτό θα συμπληρωθεί – τροποποιηθεί, ούτως ώστε να είναι σε θέση τα Νοσοκομεία να παρακολουθούν τις σημαντικές ανάγκες πληροφόρησης των, παρέχοντας ακριβή και συγκρίσιμα στοιχεία)

- **Κατάρτιση προϋπολογισμού με την αρχή του δεδουλευμένου των εξόδων και των εσόδων**. Ο προϋπολογισμός σε δεδουλευμένη βάση, σημαίνει την εφαρμογή των γενικά αποδεκτών αρχών της λογιστικής στον σχεδιασμό και τον έλεγχο των δημοσίων εσόδων και εξόδων.

- **Εισαγωγή Κλειστών κατά Τμήμα Προϋπολογισμών**. Συμμετοχή δηλαδή στην διαμόρφωση του κατά τμήμα προϋπολογισμού, των άμεσα εμπλεκομένων όπως ο διευθυντής ιατρός κάθε τμήματος, η προϊσταμένη αυτού κλπ (συμμετοχικό management)

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Οι διεθνείς εξελίξεις στο χώρο της λογιστικής, καθιστούν αναγκαία την επανεξέταση των κανόνων αναγνώρισης και αποτίμησης που προβλέπονται από το ΠΔ 146/2003, στην βάση των αρχών που καθορίζονται από τα **Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Δημοσίου Τομέα** σχετικά με την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των λογιστικών μεγεθών. Δεδομένης της διεθνούς αποδοχής που χαίρουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Δημοσίου Τομέα εκτιμούμε ότι αποτελούν την κατάλληλη βάση για την ανάπτυξη των αρχών αναγνώρισης και επιμέτρησης των λογιστικών μεγεθών των Δ.Μ.Υ

- Κατά συνέπεια στα πλαίσια αυτά προτείνεται:

  - Προσαρμογή του ΠΔ 146/2003
  - Αναθεώρηση αρχών λογιστικών πληροφοριών
  - Σύστημα ενδιάμεσων αναφορών
  - Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ

Όλοι οι εμπλεκόμενοι στο έργο (μελετητές, ειδικοί της πληροφορικής, λογιστές, ελεγκτές και στελέχη του νοσοκομείου), πρέπει να έχουν ένα κοινό σημείο αναφοράς.

Πρέπει να λειτουργούν σε συνεργασία με βάση συγκεκριμένα καθήκοντα, συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και έλεγχο των δράσεών τους.

Είναι απαραίτητο ένα κορυφαίο στέλεχος του νοσοκομείου να αναλάβει τη διοίκηση του έργου και να του παρασχεθούν όλες οι εξουσίες που απαιτούνται για αυτό το σκοπό.

Η συγκρότηση ενός κεντρικού μηχανισμού συνεχής υποστήριξης της εφαρμογής στο Υ.Υ.Κ.Α., κρίνεται απαραίτητη και αποτελεί τον υπ΄ αριθμό ένα παράγοντα επιτυχίας.

Ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας